

Dréacht

Ordú maidir le tiomántáin ghrádúcháin, paráidí, etc.¹⁾

De bhun Roinn 68(1), an chéad abairt, Roinn 83 agus Roinn 118(13), an chéad abairt, den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre, cf. Gníomh Comhdhlúite Uimh. 168 an 14 Feabhra 2023, leagtar síos an méid seo a leanas de bhun Roinn 3(1) d'Ordú Uimh. 373 an 9 Aibreán 2024 maidir le cúraimí agus cumhachtaí an Údaráis um Shábháilteacht ar Bhóithre agus Iompar agus an ceart achomharc a dhéanamh:

Raon feidhme

Alt 1. Beidh feidhm ag an Ordú seo maidir le tiomántáin ghrádúcháin i gcás ina mbeidh daoine á n-iompar ar ardán iompair veaineanna, leoraithe nó cónasc feithiclí tarracóra. Beidh feidhm ag an Ordú seo maidir le tiomántáin ghrádúcháin i gcás ina mbeidh daoine á n-iompar ar ardán iompair veaineanna, leoraithe nó cónasc feithiclí tarracóra.

Sainmhínithe

Roinn 2. Tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas chun críocha an Ordaithe seo:

- 1) Tiomántáin ghrádúcháin: Iompar paisinéirí ar ardán iompair veaineanna, leoraithe nó cónasc feithiclí tarracóra le linn tiomántán tar éis scrúdú deiridh meánoideachais shinsearaigh a mhaireann 2 bhliain ar a laghad.
- 2) Paráidí: Iompar paisinéirí ar ardán iompair veaineanna, leoraithe, leathleantóirí nó cónasc feithiclí tarracóra i ndáil le paráidí carnabhail, féilte cathrach, paráidí 1 Bealtaine, etc.

Tiomántáin ghrádúcháin:

Roinn 3. (1) Ní fhéadfaidh tiomántáin chéimniúcháin tarlú ach díreach tar éis meánoideachas uachtarach 2 bhliain ar a laghad a chríochnú agus ní fhéadfaidh ach daoine a bhfuil an scrúdú deiridh críochnaithe acu tar éis meánoideachas uachtarach 2 bhliain ar a laghad a bheith rannpháirteach i dtiomáint céime, gan dochar. go hait 2–4.

(2) Daoine atá cláraithe in oideachas meánscoile uachtaraí a mhaireann 2 bhliain ar a laghad ach nach gcríochnaíonn athscrúdú amháin nó níos mó, féadfaidh siad páirt a ghlacadh i dtiomántáin ghrádúcháin.

¹⁾ Tugadh fógra maidir le dréacht den Ordú seo i gcomhréir le Treoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leagtar síos nós imeachta chun faisnéis a sholáthar i réimse na rialachán teicniúil agus na rialacha maidir le seirbhísí na Sochaí Faisnéise (códú).

(3) Féadfaidh daoine a chríochnaigh an scrúdú deiridh tar éis oideachas meánscoile uachtaraí a mhair 2 bhliain ar a laghad páirt a ghlacadh i dtiomántáin chéimithe fiú mura bhfuil pas faighte acu sa scrúdú deiridh.

(4) Féadfaidh daoine a chríochnaigh an scrúdú deiridh tar éis oideachas meánscoile uachtaraí a mhair 2 bhliain ar a laghad páirt a ghlacadh i dtiomántáin chéimithe fiú mura bhfuil pas faighte acu sa scrúdú deiridh.

Roinn 4. I gcásanna ina bhfuil cúnamh pearsanta de dhíth ar dhuine a chumhdaítear le Roinn 3 mar gheall ar riachtanais fhisiciúla nó mheabhreacha ar leith, féadfaidh cúntóir páirt a ghlacadh i dtiomántáin ghrádúcháin.

Roinn 5. (1) Ní fhéadfar tiomántáin ghrádúcháin a dhéanamh ach amháin má chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:

1) Déanfaidh ionad tástála an fheithicil agus dearadh na feithicle a iniúchadh agus a fhorpheas i gcomhréir le hlarscríbhinní 1 agus 2 laistigh de 1 bhliain ón tiomáint. Má tá cabhail shoghluaiste feistithe ar an bhfeithicil, soláthróidh an t-ionad tástála doiciméid fhótagrafacha den fheithicil ag a bhfuil cabhlacha soghluaiste go leictreonach ar fhoirm arna tarraingt suas ag Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre trí chóras arna sholáthar ag Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre. Cuirfidh an t-ionad tástála an fhoirm doiciméid fhótagrafaigh ar fáil don mhonaróir freisin. Ní mór an fhoirm a iompar le linn na tiomána.

2) Ní dhéanfar aon mhodhnú ar dhearadh ná ar threalamh na feithicle i gcomparáid leis an gceadú i gcomhréir le hlarscríbhinní 1 agus 2 tráth na tiomána grádúcháin.

3) Tógfar árachas dliteanais shibhialta amach chun díobhálacha pearsanta do dhaoine a dhéantar le linn an tiomána a chumhdach.

4) Ní fhéadfar níos mó paisinéirí a iompar le linn na tiomána ná mar atá formheasta ag ionad tástála i gcomhréir le hlarscríbhinn 2.

5) Ní dhéanfar an tiomáint ghrádúcháin ar mhótarbhealaí ná ar luasbhóithre.

(2) Beidh ceadúnas tiomána bailí ag tiománaí cónaisc feithiclí tarracóra a dhéanann tiomántáin ghrádúcháin le haghaidh gnáthghluaisteán a bhfuil leantóir mór aige (catagóir B/E).

(3) Leanfar na teorainneacha luais is infheidhme i gcónaí. Ní sháróidh an luas 40 km in aghaidh na huaire i limistéar dlúththógtha agus 60 km in aghaidh na huaire lasmuigh den limistéar foirgnithe níos gaire.

Roinn 6. Le linn na tiomána, ní mór don tiománaí fianaise a iompar gur comhlíonadh na coinníollacha a leagtar síos i Roinn 5(1)(1) agus (3) agus a chur faoi bhráid na bpóilíní ar iarratas.

Paraidí, etc.

Roinn 7. Ní féidir tiomáint, cf. Roinn 1, an dara habairt, a dhéanamh ach amháin le húdarú na bpóilíní.

Roinn 8. (1) Is iad na póilíní a dheonóidh na húdaruithe tiomána a chumhdaítear le Roinn 7.

(2) Féadfaidh na póilíní a chinneadh nach ndeonófar ach údarú amháin lena gcumhdófar níos mó ná ceantar amháin.

(3) Deonófar údarú le haghaidh feithicil amháin nó níos mó, agus cuirfear a gcláruimhir nó a n-uimhir fonnaidh in iúl san iarratas.

(4) Deonófar údarú le haghaidh tiomáint amháin.

Roinn 9. (1) Féadfaidh na póilíní, ar bhonn measúnú sonrach ar dhálaí tráchta, lena n-áirítear leasanna úsáideoirí bóthair eile agus paisinéirí, údaruithe tiomána a dheonú i gcomhréir le Roinn 7.

(2) Leagfaidh na póilíní síos na coinníollacha seo a leanas don údarú:

1) Déanfaidh ionad tástála an fheithicil agus dearadh na feithicle a iniúchadh agus a fhormheas laistigh de 1 bhliain ón tiomáint. Beidh cigireachtaí agus formheasanna i gcomhréir le hlarscríbhinn 1 agus larscríbhinn 2.

2) Ní dhéanfar aon mhodhnú ar dhearadh ná ar threalamh na feithicle i gcomparáid leis an gceadú i gcomhréir le hlarscríbhinn 1 agus 2 tráth na tiomána grádúcháin.

3) Tógfar árachas dliteanais shibhialta amach chun díobhálacha pearsanta do dhaoine a dhéantar le linn an tiomána a chumhdach.

(3) Mar choinníollacha chun tiomáint cónasc feithiclí tarracóra a údarú, ordaíonn na póilíní nach mór don tiománaí ceadúnas tiomána bailí a bheith aige le haghaidh gnáthghluaisteán le leantóir mór (catagóir B/E).

(4) I gcás paisinéirí a bheith á n-iompar ag leathleantóirí, leagfaidh na póilíní síos coinníollacha nach sáraíonn an luas 5 km in aghaidh na huaire (luas siúil) agus nach mór do ghardaí ar an dá thaobh an cónasc feithicle a leanúint agus a áirithiú nach dtéann aon taistealaí ar bord na feithicle agus nach dtuirlingíonn siad den fheithicil le linn na tiomána.

(5) Féadfaidh na póilíní coinníollacha breise a fhorchur maidir le húdarú, lena n-áirítear uasluas na feithicle le linn na dtreoracha tiomána agus bealaigh.

Roinn 10. (1) Beidh an fhaisnéis seo a leanas san údarú póilíneachta:

1) Déanamh, cláruimhir agus uimhir fonnaidh na feithicle.

2) Ainm agus seoladh an úinéara agus an úsáideora.

3) Na ceantair phóilíneachta ina bhfuil an t-údarú bailí.

4) An t-am tiomána.

5) An cineál seirbhíse a chumhdaítear leis an údarú.

6) Téarmaí an údaráithe.

(2) Le linn an tiomána, ní mór don tiománaí an t-údarú póilíneachta a iompar mar aon le fianaise dhoiciméadach gur comhlíonadh na coinníollacha atá leagtha síos i Roinn 9(2) agus ní mór é a thíolacadh do na póilíní ar iarratas.

Roinn 11. Féadfaidh na póilíní údarú a chúlghairm mura gcomhlíontar coinníollacha an údaráithe.

Roinn 12. Ní dhéanfar an tiomáint ghrádúcháin ar mhótarbhealaí ná ar luasbhóithre.

An ceart chun achomharc a dhéanamh

Roinn 13. (1) Féadfar cinntí na bpóilíní faoin Ordú seo a achomharc chuig Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre.

(2) Ní fhéadfar achomharc a dhéanamh in aghaidh cinntí arna nglacadh ag Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre de bhun mhír 1 chuig aon údarás riaracháin eile, cf. an tOrdú maidir le cúraimí agus cumhachtaí Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre agus an ceart achomharc a dhéanamh.

Forálacha pionósacha

Roinn 14. (1) Gearrfar fíneáil ar aon duine a sháraíonn Ranna 3-7 agus Roinn 10(2) agus Roinn 12.

(2) Ar an gcaoi chéanna, gearrfar fíneáil faoi Roinn 118(1)(2) den Gnímh um Thrácht ar Bhóithre ar aon duine a mhainneoidh na coinníollacha maidir le húdarú arna dheonú faoin Ordú seo a chomhlíonadh.

Mír 3. Cuideachtaí etc. (daoine dlítheanacha) a chur faoi dhliteanas coiriúil i gcomhréir leis na forálacha i gCaibidil 5 de Chód Coiriúil na Danmhairge.

Teacht i bhfeidhm agus forálacha idirthréimhseacha

Roinn 15. (1) Tiocfaidh an tOrdú seo i bhfeidhm an [1 Eanáir 2025].

(2) Aisghairfear Ordú Uimh. 1401 an 30 Samhain 2023 maidir le tiomántáin ghrádúcháin, paráidí, etc. agus Ordú Uimh. 375 an 18 Bealtaine 2004 maidir le dearadh agus trealamh feithiclí a úsáidtear le haghaidh tiomántáin mac léinn, paráidí, etc.

(3) Próiseálfar iarratais ar pharáidí de réir na rialacha atá i bhfeidhm nuair a fhaightear an t-iarratas.

Maidir le díbhordáil agus díbhordáil, ceadófar comhlaí cúil lódála a úsáid nó ardaitheoirí hiodrálacha do dhaoine a bhfuil a soghluaisteacht laghdaithe ar choinníoll go gcomhlíonfar an méid seo a leanas:

1) Ní mór go mbeadh, ag achar 1.00 m ón gcomhla lódálanó an t-ardaitheoir hiodrálach, marcáil shoiléir ar an ardán iompair agus ní bheidh aon duine i láthair idir an mharcáil agus an comhla lódála nó an t-ardaitheoir hiodrálachle linn oibriú na comhla fuíll lódála nó an t-ardaitheoir hiodrálach.

2) Ní mór a áirithiú go bhfuil an lódáil tailgate nó an t-ardaitheoir hiodrálach ní féidir le paisinéirí é a oibriú ar an ardán iompair.

3) An comhla lódála nó an t-ardaitheoir hiodrálach ní fhéadfar é a úsáid ach amháin chun duine a bhfuil a shoghluaisteacht laghdaithe agus, i gcás inarb iomchuí, cúntóir ag an am, a bhordáil agus a dhíbhordáil.

4) Beidh cathaoireacha rothaí daingnithe go daingean ar an gcomhla cúil lódála nó an t-ardaitheoir hiodrálach i gcás bordála agus díbhordála.

Iarscríbhinn 2

I gcás na dtiomántán dá dtagraítear i Roinn 5 agus i Roinn 9, déanfar an fheithicil a iniúchadh agus a cheadú i gcomhréir leis na coinníollacha seo a leanas:

- 1) Beidh veaineanna, leoraithe agus leantóirí tarracóra feistithe le taobhanna agus ceannchláir agus comhlaí cúil atá ceangailte go daingean de. Ní bheidh níos lú ná dhá fheiste chosanta ar an ngeata cúil chun oscailt de thaisme a chosc le linn na tiomána. Beidh airde íosta 120 cm ag taobhanna agus ag ceannchláir agus ag comhlaí cúil arna dtomhas ó bhun an ardáin iompair. Má tá suíocháin ar thaobhanna ardán iompair na feithicle, méadófar na taobhanna dá réir sin in airde na suíochán. Má tá suíocháin suite i lár an ardáin iompair, cuirfear sciath 40 cm ar fáil do na taobhanna gan aon oscailtí a thomhas ó bhun an ardáin iompair. D'fhéadfadh fad 5 cm a bheith ag an sciathadh idir bun an ardáin iompair agus ceannchláir nó comhlaí cúil, agus idir bun an ardáin iompair agus ciumhais íochtarach na dtaobhanna. Ní rachaidh oscailtí cothrománacha ar thaobhanna, ceannchláir nó comhlaí cúil thar 25 cm. Ní rachaidh an fad idir bun an ardáin iompair agus ceannchláir nó comhlaí cúil, agus idir bun an ardáin iompair agus ciumhais íochtarach na dtaobhanna thar 5 cm. Ní cheadaítear oscailtí ingearacha ar thaobhanna, ar cheannchláir ná ar chomhlaí cúil.
- 2) Soláthrófar suíocháin láidre do gach paisinéir ar ardán iompair na feithicle. Beidh na suíocháin ceangailte go daingean.
- 3) Má tá sé beartaithe an fheithicil a úsáid chun duine a iompar i gcathaoir rothaí, beidh srianta ar chathaoireacha rothaí san fheithicil. Beidh srianta cathaoireacha rothaí ceangailte go daingean den fheithicil.
- 4) Déanfar dearadh na feithicle i gcomhréir le Uimh. 1-3 i gcomhréir le caighdeáin deartha ghairmiúla.
- 5) Cinntífidh an lárionad tástála an líon paisinéirí a cheadófar a iompar ar an ardán iompair agus cuirfear i gceangal leis an deimhniú ródacmhainneachta é. Chun an méid sin a chinneadh, féadfar glacadh leis gurb é 450 mm leithead an tsuíocháin do gach paisinéir. Chun críche an tomhais sin, féadfar suas le 35 mm de spás saor ar gach taobh den suíochán féin a chur san áireamh. Ina theannta sin, cuirfear san áireamh aon spás atá curtha ar fáil le haghaidh cathaoireacha rothaí a ghléasadh agus a cheangal.
- 6) Cuirfear staighre soladach agus neamhsciorrach amháin ar a laghad ar fáil le haghaidh díbhordála agus bordála.
- 7) Ní úsáidfear comhlaí cúil luchtaithe ná ardaitheoirí hiodrálacha le haghaidh díbhordála agus bordála agus déanfar iad a dhaingniú go héifeachtach i gcoinne úsáid neamhbheartaithe. Mar sin féin, féadfar comhlaí cúil lódála nó ardaitheoirí hiodrálacha a úsáid do dhaoine a bhfuil a soghluaisteacht laghdaithe i gcomhréir leis na rialacha a leagtar síos in Iarscríbhinn 1.
- 8) Cosnófar feithiclí scipeála ar úsáid an ardáin iompair scipeála le linn an tiomána.
- 9) Ní mór múchtóir púdair thirim amháin ar a laghad a iompar le linn an tiomántáin, agus ní mór don mhúchtóir púdair thirim sin a bheith suite i suíomh iomchuí agus inrochtana go héasca ag an tiománaí. Comhlíonfaidh an múchtóir púdair thirim ceanglais EN 3-10 agus déanfar cigireacht air i gcomhréir le ceanglais chaighdeán DS 2320: 2020. Ní mór an múchtóir púdair thirim a fhorghnó

agus a mharcáil i gcomhréir le caighdeán DS na Danmhairge. Ina theannta sin, déanfar an múchtóir púdair thirim a cheadú agus a mharcáil in Aicmí 5 A, 34 B, nó 13 A, nó 89 B ar a laghad i gcás feithicil atá deartha chun níos mó ná 19 bpaisinéir a iompar.

10) Ní mór an fhoirm a iompar le linn na tiomána.

11) Fágfaidh ardán iompair na feithicle gur féidir le paisinéirí an fheithicil a fhágáil ar a mbealach féin i gcás éigeandála.

12) Beidh an leantóir tarracóra feistithe le 2 acastóir ar a laghad agus le stiúradh.

13) Ní rachaidh airde mheáchanlár leantóra tarracóra ualaithe nó leantóra tarracóra ualaithe le dhá urlár thar 90 faoin gcéad den leithead rianta